

Naturvetenskap

Natural science

7,5 högskolepoäng

7,5 credits

Ladokkod: A133TG

Revision: 11.1

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom teknik 2024-12-10

Gäller från: VT 2025

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Fysik (G1N)

Utbildningsområde: Naturvetenskap

Ämnesgrupp: Fysik

Förkunskapskrav: Uppfyller kraven för antagning till Högskoleingenjör i Industriell ekonomi.

Betygsskala: U, 3, 4 eller 5

Innehåll

I kursen Naturvetenskap (Natural Science) behandlas grundläggande fysikaliska samband inom områdena mekanik, värmelära och ellära. Dessutom ges en inblick i aktuella matematiska metoder vid mätvärdesanalyser och mätnoggrannhet. Några aktuella beräkningshjälpmedel presenteras i såväl experimentella övningar som i tillämpade beräkningsövningar. Centrala delar som behandlas i kursen avser rörelse och orsaker till olika typer av rörelse. Vidare behandlas kraftbegreppet och krafters påverkan i vardagen och i olika specifika miljöer. Värme och värmestrålningens påverkan på människan och vårt klimat diskuteras. Dessutom presenteras några enkla exempel på värmets påverkan till ämnens fasomvandlingar. Beräkningar på värmeöverföringar mellan olika system genomförs. Grundläggande ellära och övningar i grundläggande elektriska kopplingar genomförs.

Mål

1. Kunskaps- och förståelsemål

- 1.1 Kunna hantera begreppen hastighet, medelhastighet och acceleration för att beskriva olika typer av rörelse.
- 1.2 Förstå krafters orsak till hastighetsförändring.
- 1.3 Förstå Newtons kraftlagar och deras påverkan i olika situationer
- 1.4 Förstå, redogöra och kunna göra skillnad på begreppen arbete, effekt, potentiell energi, rörelseenergi.
- 1.5 Kunna förklara skillnader mellan mekanisk, termisk och elektrisk energi.
- 1.6 Kunna förklara och förstå begreppen energiprincip och verkningsgrad.
- 1.7 Redogöra för begreppen termisk energi, inre energi, värmekapacitet, värmetransport temperatur och fasomvandlingar.
- 1.8 Kunna hantera begreppen elektrisk laddning, spänning ström och resistans samt kunna använda Kirchoffs strömlag.

2. Färdighet och förmågor

- 2.1 Kunna utföra beräkningar om sträcka, tid, hastighet och acceleration för olika typer av rörelse (likformig och likformigt accelererad rörelse).
- 2.2 Kunna beräkna och rita ut krafters resultanter och komponenter i olika kraftsituationer.
- 2.3 Kunna utföra energiberäkningar vid temperaturändringar och fasomvandlingar för några olika ämnen
- 2.4 Kunna genomföra några enkla kopplingsövningar som involverar serie- och/eller parallellkopplingar av elektriska kretsar.
- 2.5 Kunna använda grafitande verktyg för att öka förmågan till analys och numeriska beräkningar.
- 2.6 Kunna planera och utföra enkla experimentella undersökningar samt muntligt och skriftligt redovisa och tolka resultaten.
- 2.7 Utföra enkel dimensionsanalys.

Undervisningsformer

Föreläsningar, räkneövningar och laborationer.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

- Skriftlig tentamen - (Mål 1.1-1.8, 2.1-2.3, 2.7) 6.0 hp Betygsskala: U, 3-5
- Laboration (Mål 2.4 -2.6) 1.5 hp. Betygsskala: UG

Examinationsmomentet Skriftlig tentamen bestämmer kursens slutbetyg vilket utfärdas först när samtliga moment godkänts. Betygsskala för kursen är: U, 3, 4 eller 5.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Ivarsson, Jenny. Fysik för ingenjörer (senaste upplagan). Studentlitteratur.
Ölme, Alf (2003). Tabeller och formler. 1. uppl. Stockholm: Liber.

Studentinflytande och utvärdering

Akademichef och kursansvarig lärare ansvarar för att studenternas synpunkter på kursen systematiskt och regelbundet inhämtas. Resultaten av utvärderingarna återförs till studenterna och ska ligga till grund för kursens framtida utformning.

Övrigt

Kursen är en programkurs för följande Högskoleingenjörsprogram: Industriell ekonomi affärsingenjör, Logistikingenjör, Arbetsorganisation och ledarskap.